

การจัดการความรู้ในการบูรณาการการเรียนการสอนการวิจัยหรือบริการวิชาการ
โดยใช้วิธีการศึกษากฎหมายเชิงคลินิก

เครื่องมือ KM : การเล่าเรื่อง

ผู้ให้ความรู้ : อาจารย์กรกฎ ทองชะโชค
และนิสิตที่เรียนในรายวิชาการวิจัยทางนิติศาสตร์

ชื่อเรื่อง (แนวปฏิบัติที่ดี) : การบูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยหรือบริการวิชาการ

ความรู้ที่ได้จากบทเรียน

การบูรณาการกับการเรียนการสอน และการวิจัย

เป็นการศึกษาด้วยตนเอง ในรูปแบบของการทำงานวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ ที่ให้นิสิตฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยอาจารย์จะเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในด้านการตรวจสอบเนื้อหา และเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดเหลือเท่านั้น โดยอาจารย์กำหนดให้นิสิตร่วมการทำวิจัยในหัวข้อ “พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ในพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา อำเภอจะนะ นาทวี สะบ้าย้อย และเทพา

นิสิตกลุ่มแรก ได้ศึกษาเรื่องเด็กแว้น สภาพปัญหาและการก่อตัวของปัญหา จะเห็นได้ว่าเด็กแว้นเป็นปัญหาทางสังคมที่ก่อตัวขึ้นตั้งแต่สมัยก่อนแล้ว แต่สมัยก่อนอาจจะไม่ได้ก่อตัวอย่างชัดเจน แต่สามารถที่ทำให้เกิดเด็กแว้นนั้น เกิดจากปัญหาครอบครัว เช่น ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก ทำให้ลูกเกิดปมด้อยและไปรวมกลุ่มกับเด็กในรุ่นเดียวกันตั้งกลุ่มเด็กแว้น ซึ่งส่วนมากจะเป็นเด็กอยู่ในช่วงเยาวชน อายุประมาณ ๑๓-๑๕ ปี โดยได้รับการชักจูงจากรุ่นพี่ให้ไปรวมกลุ่มกัน โดยรถที่ใช้ในการแข่งขันกันนั้นส่วนมากจะเป็นรถที่ไปขโมยมา ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ซึ่งในบางครั้งก็อาจจะจับได้บ้างไม่ได้บ้างขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ สิ่งที่เป็นปัจจัยสนับสนุนทำให้เกิดเด็กแว้น คือ การแต่งรถ เช่น การแต่งท่อรถ จะเข้ากับพระราชบัญญัติจราจร และพระราชบัญญัติสาธารณสุขคือ การรบกวน ส่งเสียงดังก่อกวนผู้อื่น อีกทั้งยังมีฝุ่นละอองเกิดขึ้นด้วย ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป โดยเด็กกลุ่มนี้จะใช้สื่อสารทาง Social Network และ Internet ซึ่งเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารในการเข้าถึงเรื่องราวต่างๆ ตัวอย่างเช่น อยากรจะคู่มือปรับแต่งรถ รุ่นไหนก็จะเปิด Youtube ดู ซึ่งในนั้นจะอธิบายถึงการแต่งรถทีละขั้นตอนเลย

นอกจากปัญหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มเด็กแว้นแล้ว บางกลุ่มยังสร้างปัญหาหาเสพติด รวมไปถึงปัญหาอาชญากรรมที่สร้างปัญหาต่อสังคม เช่น ลักทรัพย์เพื่อนำเงินที่ได้ไปแต่งรถ ซึ่งเราสามารถติดตามได้จากข่าวที่ออกทางโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้มีมาตรการออกมาเพื่อจัดการกับกลุ่มเด็กแว้นให้หมดไป แต่ทางเจ้าหน้าที่ก็มีมาตรการป้องกันได้ทางหนึ่ง แต่ทางประชาชนทั่วไปก็ควรช่วยกันป้องกันอีกทางหนึ่งด้วย เช่น ถ้าพบเห็นเด็กเหล่านี้หนีเรียนก็สามารถไปแจ้งกับเจ้าหน้าที่ได้ว่าพบเด็กมั่วสุมและหนีเรียน เพราะนอกจากจะเป็นการช่วยเหลือให้เด็กกลุ่มนี้หลุดพ้นจากสถานการณ์เหล่านี้ได้แล้ว ยังป้องกันปัญหาสังคมและอาชญากรรมที่จะตามมาอีกด้วย

การเหยี่ยวตาเด็กแว้นในกรณีที่มีการจับกุมแล้วนั้น เนื่องจากเด็กแว้นจะมีอยู่ ๓ วัย ได้แก่ วัยมัธยมศึกษาตอนต้น อายุ ๑๓-๑๕ ปี วัยมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ๑๖-๑๗ ปี ส่วนที่นอกเหนือจากนั้นก็จะเป็นคนที่บรรลุนิติภาวะแล้ว และเคยผ่านประสบการณ์เด็กแว้นมาแล้วและยังติดใจอยู่ อาจจะเป็นพวกหัวโจก อาจจะเป็นพวกที่มียาเสพติดในมือ มีการก่ออาชญากรรม มีการพกพาอาวุธเข้ามาด้วย แต่กลุ่มเหล่านี้จะไม่จริงจังกับการแว้นแล้ว แต่จะเน้นไปทางก่อปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม

สรุปว่าภาวะเด็กแว้น คือ พฤติกรรมที่กระทำกันซ้ำๆ เป็นสิ่งที่ได้รับการช่วยเหลือและเป็นค่านิยมของเยาวชนไทยกลุ่มหนึ่งที่นิยมชมชอบในการขับรถเร็ว หรือการนิยมแข่งขั้รถเพื่อประลองความเร็ว โดยผลจากการทำวิจัยได้มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) ได้ให้ความเห็นว่า กรณีพฤติกรรมปัญหาของเด็กแว้นนั้นเกิดจากต้นเหตุปัญหาครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็กเองเกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมเลียนแบบกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่มีมาอย่างต่อเนื่อง แต่ส่วนมากที่ผ่านมาจะแก้ปัญหที่ปลายเหตุ จึงอยากให้ทุกคนช่วยกันดูแลในส่วนของเยาวชน เนื่องจากที่ผ่านมาถึงแม้จะมีการออกมาตรการในการจับกุมเกี่ยวกับการดัดแปลงรถ และการทำสิ่งที่ผิดกฎหมายซึ่งเป็นการก่อกวนหรือรบกวนสังคม โดยสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นความผิดหลายด้าน ตั้งแต่ปัญหาสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และการจราจร แต่ก็ยังเกิดปัญหาอยู่ตลอดเวลา

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในรายวิชาการวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ ในการศึกษาหัวข้อเด็กแว้นนั้น จะเห็นว่าจากการศึกษาเรื่องดังกล่าว ทำให้ได้รู้ถึงปัญหาของสังคมว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และต้องแก้ไขอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ถ้าหากรัฐบาลเห็นความสำคัญของกลุ่มเด็กแว้น และมีการจัดสถานที่ที่เหมาะสมให้กับกลุ่มเหล่านี้ให้เค้าสามารถใช้ศักยภาพ ความสามารถ และความชอบที่เค้ามีอยู่ออกมาอย่างเหมาะสม ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนไทย ในการนำความสามารถที่พวกเค้ามีอยู่มาพัฒนาและส่งไปแข่งขันเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศต่อไป อีกทั้งยังถือเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ดีกว่าไปมั่วสุมกับสิ่งที่ไม่มอเมียวเยาวชน เช่น ยาเสพติด เป็นต้น

สำหรับข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ อยากเสนอให้มีการออกมาตรการกฎหมายที่จัดการเกี่ยวกับเด็กแว้น เช่น กฎหมายละเมิด มาตราแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายสาธารณสุขและสิ่งรบกวน พระราชบัญญัติจราจรเกี่ยวกับการฝ่าไฟแดง และการขับรถผิดเลน ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจอย่างเต็มที่ในการจัดการกับกลุ่มเด็กแว้น ควรให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่ และอีกประการหนึ่งคือ ครอบครัวควรดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิดมากขึ้น สำหรับเรื่องการจัดการกับกลุ่มเด็กที่กระทำความผิดนั้น เจ้าหน้าที่จะเรียกผู้กระทำความผิดมาทำทัณฑ์บนเอาไว้ก่อน และทรัพย์สินที่จับได้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดนั้นก็จะถูกยึดเอาไว้เป็นหลักฐานและมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย แต่ถ้าเกิดว่ามีการทำความผิดซ้ำสอง ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดยังอายุไม่เกิน ๑๘ ปี หรือว่าเป็นเยาวชน ในการดำเนินคดีตามกฎหมายให้ศาลเยาวชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพิจารณาคดีร่วมกับสถานพินิจ สำหรับคนที่กระทำความผิดที่มีอายุเกิน ๑๘ ปีแล้วนั้น หรือบรรลุนิติภาวะแล้วก็จะมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย เช่น การจำคุก การเสียค่าปรับ หรือทั้งจำคุกและเสียค่าปรับ

นิสิตกลุ่มที่สอง ทำเรื่องการเยียวยาของผู้ได้รับผลกระทบในเหตุการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดรวมทั้งจังหวัดสงขลาด้วย สาเหตุที่ทำให้เรื่องดังกล่าวเพราะผู้ประสบภัยที่ได้รับกระทบไม่ทราบขั้นตอนหรือการปฏิบัติในการที่จะได้รับการเยียวยาจากภาครัฐว่าจะได้รับผลประโยชน์อะไรบ้าง ตัวอย่างเช่น ผู้ประสบภัยในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นครอบครัวของครูที่ถูกผู้ก่อการร้ายยิงเสียชีวิต และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นี้ได้แก่คนในครอบครัว คือ ภรรยาและลูก

สำหรับเหตุที่จะเข้ากรณีที่จะได้รับการเยียวยานั้น จะต้องผ่านกระบวนการยุติธรรม ต้องดูจากการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ว่าเป็นกรณีเกี่ยวกับการก่อการร้ายหรือไม่ หรือว่าเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับส่วนตัว จะต้องมาดูหลักเกณฑ์ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่จะได้รับการเยียวยาหรือไม่ เป็นกรณีที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ ซึ่งในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ได้ประสงค์ให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับเรา แต่ผลของการกระทำนั้นส่งผลกระทบต่อเรา ถือว่าเหตุการณ์ดังกล่าวผู้ได้รับผลกระทบนั้นจะได้รับการเยียวยาโดยผู้เสียหายจะต้องยื่นเอกสารหลักฐานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเรียกร้องให้เราได้รับความเป็นธรรมได้

การเยียวยานั้นจะเยียวยาทั้งทางร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน สำหรับทางร่างกายจะให้ ๑๐๐% ทางด้านทรัพย์สินนั้นจะจ่ายไม่เต็มราคา จะดูจากราคาปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบว่าเท่าไร ไม่ใช่ราคาซื้อที่ซื้อมา ซึ่งกรณีร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สินนั้นจะต้องไปยื่นเอกสารที่อำเภอที่ตนเองอยู่เป็นอันดับแรก และอำเภอจะตรวจสอบว่าเข้าหลักเกณฑ์ และพฤติกรรมหลายๆอย่างประกอบ ว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งยังดูจากสำนวนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจประกอบอีกส่วนหนึ่งด้วย โดยสรุปว่ามี ๓ องค์การที่รับรองว่าเกิดจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ได้แก่ อำเภอ ทหาร ตำรวจ ในส่วนของอำเภอจะเป็นนายอำเภอที่จะเป็นผู้รับรอง เนื่องจากนายอำเภอก็จะได้รับข้อมูลจากฝ่ายข่าวปกครอง สำหรับตำรวจจะเป็นระดับผู้กำกับในการรับรอง สำหรับระดับทหารก็จะเป็นระดับ ผบ.เฉพาะกิจ ชุดเฉพาะกิจ ซึ่งถ้า ๓ หน่วยงานนี้รับรองแล้วก็ถือว่าเกิดจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

โดยภาพรวมนโยบายรัฐที่ประกาศออกมาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเกิดความล่าช้า เพราะทุกอย่างจะต้องไปแจ้งที่ว่าการอำเภอโดยตรงทั้งหมด และจะต้องรอเรื่อง รอการสืบสวนสอบสวน และการพิสูจน์อีกว่าเข้ากับเหตุการณ์ความไม่สงบหรือว่าเป็นเหตุการณ์ส่วนตัว ซึ่งในส่วนของสาเหตุของการล่าช้านั้นตัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบเองอาจจะไม่ทราบขั้นตอนที่ถูกต้องอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาเรื่องดังกล่าวคือ จะทำอย่างไรให้มีตัวกฎหมายที่เป็นฉบับถาวรขึ้นมา มิใช่เป็นแค่มติของคณะรัฐมนตรีเท่านั้น เนื่องจากถ้าเป็นมติของคณะรัฐมนตรีจะขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละยุค เพราะอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอด เช่น จากเดิมให้เยียวยา ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่พอต่อไปอาจลดลงอีกก็เป็นได้ สำหรับกรณีของ ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท นั้นจะเป็นกรณีของการจ่ายให้กับประชาชนที่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจว่าเป็นผู้ก่อความไม่สงบ เช่น ในกรณีของเหตุการณ์ที่กรือเซะ แต่ถ้าเป็นกรณีของชาวบ้าน จะได้รับการเยียวยา จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับการเยียวยานั้น จะครอบคลุมเฉพาะผู้บริสุทธิ์หรือว่าครอบคลุมผู้ก่อการร้ายด้วย กรณีนี้จะเห็นได้ว่าไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะผู้ที่โดนกระทำเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงผู้ที่กระทำด้วย แต่หลักเกณฑ์ในการได้รับความช่วยเหลือก็จะน้อยกว่า

ซึ่งจากการวิเคราะห์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะเห็นได้ว่าผู้เสียหายจะต้องไม่ได้เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ดังนั้นจะต้องสร้างต้นแบบว่ากรณีที่จะได้รับการเยียวยานั้นจะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด สำหรับความหมายของคำว่า “เหยื่อ” นั้น ก็หมายถึงผู้กระทำความผิดด้วย กรณีเช่น ถ้าผู้กระทำความผิดไปวางระเบิดไว้ แต่ไม่สำเร็จทำให้ตัวเองบาดเจ็บเอง กรณีแบบนี้ถือว่าเป็นเหยื่อ

นิสิตกลุ่มที่สาม ทำเรื่องเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของประชาชน ทำอย่างไรให้อำนาจของประชาชนที่เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานให้มีกฎหมายมารองรับอย่างชัดเจน ซึ่งเดี๋ยวนี้จะมีเยอะมาก เช่น กลุ่ม อส. อพปร. แต่จะรวมกลุ่มกันอย่างกระจัดกระจาย ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีนโยบายให้ประชาชนในพื้นที่ได้ช่วยเหลือกันเองเพื่อช่วยกันสอดส่องดูแลความไม่สงบ ทำให้ไม่ต้องใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐเยอะ

ปัจจุบันในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายค่อนข้างเยอะ เนื่องจากกฎหมายมีความจำเป็น เป็นเครื่องมือที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อย แต่ในบางส่วนไปละเมิดสิทธิ ซึ่งหากไปสอบถามในคนบางกลุ่มจะเห็นว่ามีความเห็นว่ายากยกเลิก ในขณะที่บางกลุ่ม เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นยังต้องใช้กฎหมายอยู่ แต่จากการวิเคราะห์จะเห็นว่ากฎหมายก็ยังมีจำเป็นอยู่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละส่วน เช่น ตำรวจ ทหาร ยังมีการใช้กฎหมายคนละตัวกันอยู่ อีกทั้งยังมีบางกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำนอกกฎหมาย ดังนั้นควรจะมีการจัดทำกฎหมายตัวใหม่ที่สามารถนำมาใช้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะ เนื่องจากในปัจจุบันนี้เรายังมีการใช้กฎหมายฉบับเก่าอยู่ ซึ่งสมัยนี้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ควรออกกฎหมายให้เป็นหลักนิติรัฐเพื่อให้ประชาชนยอมรับ

กฎหมายนั้นได้ เช่น ถ้าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดก็ต้องมีบทลงโทษไม่มีการยกเว้น เพื่อไม่ให้มีการเอามาเป็นเยี่ยงอย่าง ไม่อย่างนั้นแล้วกฎหมายก็จะเป็นความศักดิ์สิทธิ์ บ้านเมืองก็ไม่มีความสงบ

การป้องกันชุมชน กรณีตัวอย่างเช่น ยะลา เจ้าหน้าที่ที่ไม่สามารถเจาะเข้ามาในชุมชนได้เลย จึงต้องใช้ความร่วมมือจากคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกองกำลังประชาชนขึ้นมา เช่น ในส่วนของหมู่บ้านก็ได้มีการตั้งตำรวจชุมชน โดยใช้ระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในส่วนของอำเภอได้ตั้งกลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ เพื่อจะดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะกิจในการดูแลชุมชน ในส่วนของเทศบาลก็มีการตั้งกองกำลังพิทักษ์ชุมชนขึ้นมา แต่ยังไม่มีความหมายมารองรับที่ชัดเจนเลย ดังนั้นจึงอยากจะให้มีกฎหมายที่ออกมาเพื่อดูแลเกี่ยวกับการตั้งกองกำลังชุมชน อีกทั้งยังควรมีการบูรณาการกองกำลังซึ่งมีอยู่หลายกลุ่มเข้าด้วยกัน

สำหรับในประเด็นของผู้ช่วยเจ้าหน้าที่เหล่านี้ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีอาชีพหลักอยู่แล้ว สิทธิสวัสดิการที่ควรจะได้รับนั้น จะเห็นได้ว่ามีระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติมารองรับกำหนดให้ตำรวจชุมชนเหล่านี้มีรูปแบบใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นของตนเอง กลุ่มไทยอาสาพัฒนาชาติก็จะเป็นรูปแบบของตนเอง เช่นเดียวกัน แต่ถึงแม้จะมีระเบียบกำหนดอยู่ตาม แต่งบประมาณที่ลงมาสนับสนุนการทำงานนั้นไม่ได้รับอย่างทั่วถึง ทำให้บางครั้งต้องตัดชุดเครื่องแบบมาใส่เอง ซึ่งถ้าไม่ได้ใส่เครื่องแบบในการปฏิบัติหน้าที่ก็จะเป็นปัญหาหากเกิดเหตุขึ้นมา เราไม่สามารถแยกได้ว่าใครเป็นใคร เป็นชาวบ้านหรือว่าเป็นเจ้าหน้าที่

ความประทับใจและสิ่งที่ได้จากการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการลงพื้นที่ของนิสิตในการทำวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ ได้แก่

๑. รายวิชาวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ ถือเป็นการเรียนนอกห้องเรียนที่จะได้รับความรู้มากกว่าในห้องเรียน เป็นการเปิดมุมมองให้กว้างมากขึ้น ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ที่แปลกใหม่สำหรับวิธีการศึกษาในเมืองไทยที่ถือว่าเป็นวิธีการศึกษาที่ดีมาก

๒. การเรียนวิชานี้ถือเป็นการเปิดหูเปิดตา ได้รับประสบการณ์มากกว่าการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ทำให้มีการพบปะผู้คน ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓. เป็นการเรียนที่มีการบูรณาการการเรียนการสอน มีการเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ได้มีการลงพื้นที่ไปสัมผัสกับพื้นที่จริงว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น

๔. ฝึกการทำงานเป็นทีม รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แตกต่างกันที่แต่ละคนได้ไปลงพื้นที่สัมผัสมา

๕. นิสิตได้รู้ว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้กฎหมายสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตจริงได้ อีกทั้งประสบการณ์จากโลกภายนอกถือเป็นประสบการณ์ที่กว้างใหญ่ เรียนรู้อย่างไม่มีวันจบสิ้น จึงอยากให้ทุกรายวิชาได้ให้นิสิตได้ออกไปศึกษาดูงานยังสถานที่จริงก็จะทำให้นิสิตเห็นสภาพจริงมากกว่าการศึกษาเชิงทฤษฎีเท่านั้น

ประมวลภาพกิจกรรมการจัดการความรู้
ในการบูรณาการการเรียนการสอนการวิจัยหรือบริการวิชาการโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคลินิก
วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์ ชั้น ๓ อาคารเรียนคณะนิติศาสตร์
ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐-๑๖.๐๐ น.

หมายเหตุ อาจารย์กรกฎ ทองชะโชค และนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ เป็นผู้ให้ข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์ ชั้น ๓ อาคารเรียนคณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐-๑๖.๐๐ น.